

BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHSINING KASBIY KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISH

Xasanova Munisa Ziyodillo qizi

Nizomiy Nomidagi TDPU Tasviriy san'at kafedrasida katta o'qituvchisi.

[*hasanovamunisa99@gmail.com*](mailto:hasanovamunisa99@gmail.com)

Annotatsiya. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini kasbiy tayyorlash o'quv jarayonida amalga oshiriladi, uning asosini psixologik-pedagogik va badiiy-ijodiy tayyorgarlik tashkil etadi. Natijada maktab o'quvchilarining badiiy va ijodiy faoliyatiga rahbarlik qilishga qodir bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisining badiiy-pedagogik yo'nalishi, badiiy va pedagogik kompetensiyalari, kasbiy ahamiyatli fazilatlarini o'z ichiga olgan kasbiy kompetensiyani shakllantirishdir. talaba shaxsini rivojlantirish.

Kalit so'zlar: tasviriy san'at, o'quv jarayoni, maktab, badiiy, ijod, kasb, malaka, kompetensiya.

Аннотация. Профессиональная подготовка будущих учителей изобразительного искусства осуществляется в учебном процессе, основу которого составляет психолого-педагогическая и художественно-творческая подготовка. Результатом является формирование профессиональной компетентности, включающей в себя художественно-педагогическую направленность, художественно-педагогические компетенции, профессиональные качества будущего учителя изобразительного искусства, способного направлять художественно-творческую деятельность школьников. развитие личности ученика.

Ключевые слова: изобразительное искусство, образовательный процесс, школа, искусство, творчество, профессия, квалификация, компетентность.

Annotation. Professional training of future teachers of fine arts is carried out in the educational process, the basis of which is psychological, pedagogical and artistic and creative training. The result is the formation of professional competence, which includes artistic and pedagogical orientation, artistic and pedagogical competencies, professional qualities of the future teacher of fine arts, capable of directing the artistic and creative activities of schoolchildren. development of the student's personality.

Key words: fine arts, educational process, school, art, creativity, profession, qualification, competence.

Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligi maktab o'quvchilarining badiiy va ijodiy rivojlanishi jarayonini boshqarishga imkon beradigan psixologik-pedagogik va badiiy va ijodiy yo'nalishlarning integratsiyasi asosida uning kasbiy kompetensiyasini shakllantirish jarayoni sifatida qaraladi.

Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisining kasbiy malakasi - bu o'qituvchi-rassomning shaxsiy xususiyatlarining umumlashtirilgan xususiyati bo'lib, uning kasbiy muammolarni va yuzaga keladigan badiiy va pedagogik xarakterdagi muammolarni hal qilish qobiliyatini belgilaydi.

Kasbiy faoliyatda bilim, kasbiy va hayotiy tajriba, qadriyatlar va moyilliklardan, ijodiy tajribadan foydalanish.

Maxsus ta'lim jarayonida o'quvchilarning pedagogik tayyorgarligi tasviriy san'atni o'qitishda pedagogik yo'nalishni, o'qituvchilik kasbiga ijobiy munosabat va qiziqishni (bolaga bo'lgan muhabbat, o'qituvchilik bilan shug'ullanishga moyillik va xohish, o'z malakasini oshirishga intilish) nazarda tutadi. Tasviriy san'at o'qituvchisi shaxsining kasbiy-pedagogik yo'nalishining o'ziga xos xususiyati shundaki, uning shakllanishi o'quv va bilim va badiiy-ijodiy faoliyatning birligida amalga oshiriladi. Shunday qilib, kasbiy-pedagogik yo'nalish ikki ma'noda namoyon bo'ladi: bo'lajak o'qituvchi shaxsining muhim xususiyatlaridan biri sifatida, ehtiyoj-motivatsiya sohasini aks ettiruvchi va ta'lim jarayonining o'quv jarayoniga yo'naltirilganligini ta'minlaydigan vositalar tizimi sifatida tegishli faoliyatga tayyorlikni shakllantirish.

Oliy badiiy-pedagogik ta'lim sohasidagi mutaxassislarining kasbiy, badiiy va pedagogik tayyorgarligi ko'p qirrali, ko'p qirrali hodisa bo'lib, quyidagi qoidalarni hisobga olishni talab qiladi:

Birinchi, Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisi tayyorlash va tarbiyalash tizimi aniq va ilmiy asoslangan bo'lishi va maktab doirasida amalga oshirilishi kerak. Ta'lim va tarbiyada o'qitishning aniq tizimi va usullarini, ilmiy jihatdan ishonchli bilimlarni taqdim etishdagi aniqlikni va badiiy amaliyotda isbotlangan tajribani o'tkazishni nazarda tutadi. Ikkinchi, bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisi tasviriy san'at va muhandislik grafikasi fakultetida o'qish jarayonida pedagogik va badiiy mahoratni professional darajada egallashi, tasviriy va dekorativ san'at yo'nalishida mustaqil badiiy-ijodiy faoliyat olib borish ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak. Uchinchi, kasbiy tayyorgarlik jarayonida o'qituvchining o'qituvchilar bilan ijodiy ishlashga intilishini va qobiliyatini tarbiyalash, darsda va o'qituvchilarning darsdan tashqari faoliyatida pedagogik jarayonni tashkil etish ko'nikma va malakalari tizimini shakllantirish zarur.

Kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan fazilatlar ko'p funktsiyali bo'lib, shu bilan birga, har bir kasbda ushbu fazilatlarining o'ziga xos ansambli mavjud. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisining kasbiy fazilatlarini shakllantirish maqsadli tashkil etilgan kasbiy-pedagogik faoliyat jarayonida amalga oshiriladi. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchisining badiiy kasbiy tayyorgarligining asosini tasviriy san'at sohasidagi kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish sifatida badiiy va ijodiy mahorat tashkil etadi.

Badiiy-ijodiy mahorat - bu badiiy tilni mohirona egallash, yuksak badiiy mahorat, nozik texnika, badiiy materiallarda ravonlikdir. Badiiy mahorat, turli texnikalarni bilish, ularning o'ziga xos xususiyatlarini tushunish bo'lajak o'qituvchi-rassomga o'z ijodiy g'oyalarini amalga oshirishda yordam beradi.

Mahorat - bu ijodkorlikning sifat mezoni. Badiiy mahoratni o'zlashtirish pedagogik faoliyatda, o'quvchilarning g'oyalarini amalga oshirishda ham zarur, chunki busiz talabalar faoliyatini boshqarish va yuqori sifatli natijaga erishish mumkin emas. Bo'lajak mutaxassisning badiiy tarbiya va ta'lim sohasidagi kasbiy tayyorgarligi faqat badiiy tsiklning sub'ektlari: chizmachilik, rasm, kompozitsiyada shakllanadigan o'z badiiy va ijodiy faoliyati orqali mumkin. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashning eng muhim vazifalaridan biri o'quvchilarning badiiy faoliyatini faollashtirishdir. O'quv jarayonini faollashtirish muammolarini o'rganuvchilar kognitiv faoliyatning uch darajasini ajratib ko'rsatadilar: ko'paytirish, talqin qilish, ijodiy. Bu darajalarning xarakterli xususiyatlari yuqori irodaviy fazilatlarining namoyon bo'lishi, qat'iyatlilik, keng va qat'iy kognitiv qiziqishlardir. Yuqori motivatsion komponent talabaning badiiy faoliyat jarayonida faol ishtirok etishini ta'minlaydi. O'quvchilarning san'atini rivojlantirish orqali faolligini kuchaytirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Выготский, Л.С. Педагогическая психология [Текст] /Л.С. Выготский // - М.: Педагогика, 2007. - 197 с.
2. Зеер, Э. Ф. Психология профессионального образования [Текст]: учебник для студ. вузов / Э. Ф. Зеер. - М.: Академия, 2009. -384 с.
3. Ильенков, Э. В. Философия и культура [Текст] / Э. В. Ильенков. - М.: Политиздат, 1991. – 326 с.
4. К.п.н ,Малинская Л.Л.,Башкирский государственный университет им. М.Акмуллы, Россия Формирование профессиональной компетентности художника - педагога.
https://www.rusnauka.com/1_NIO_2012/Pedagogica/2_95883.doc.htm